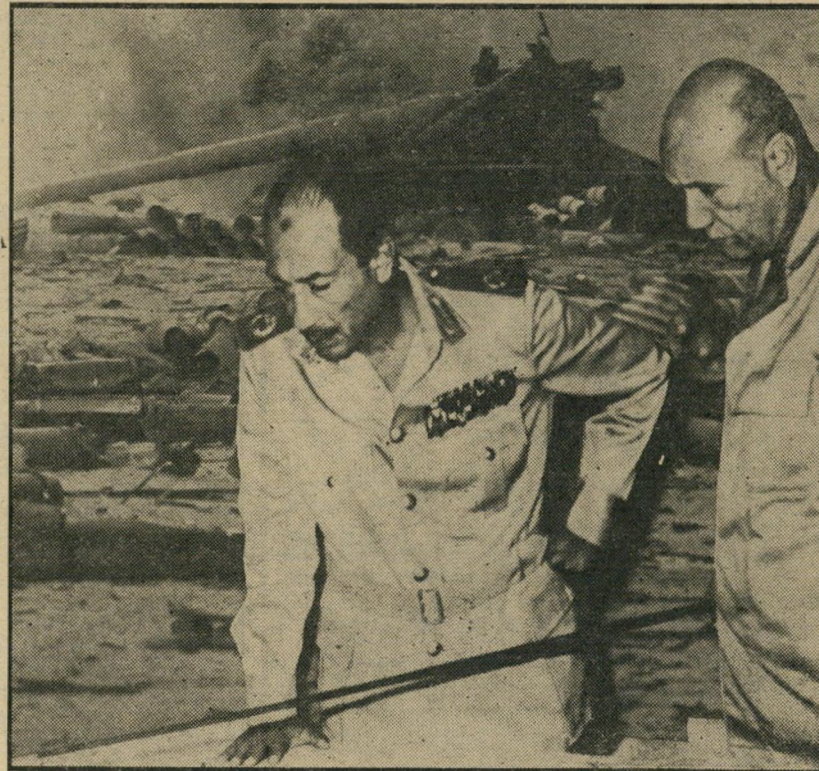

הצד השני של המטבע

הגנרל שאולי: הוא רצה להתקדם

ברילב דומה מאוד לוויכוח בין שאולי ואיסמעאיל. אפילו הנימוקים בעד ההסתערות קדימה לעזמת ההמתנה הזהירה, היו זהים בשני עברי החזית, ובאותם הימים עצמם.

כיום, שאולי הוא הגיבור במצריים, ואולי יש מישהו החושש מפני האפשרות שיכבא במקום אל-סאדאת, אם הנשיא ייכשל ולא ישיג הסדר מתאים בוועידת השלום. על כל פנים, הציעו לשאולי את התואר "מרשל". אבל שאולי סירב. מתלוצצים בקאהיר שכל המרשלים עד עכשיו היה להם סוף רע. נגיב היה במעצרי-בית במשך שנים רבות. המרשל עאמר התאבד, וכו'. לכן לא הסכים שאולי לקבל את התואר, ונשאר גנרל.

בעיני המצרים, קרה דבר פשוט: הישראלים הבוגדניים ניצלו את הפסקת האש, שמצריים הסכימה לה משום-מה, ותקעו סכין בגב הצבא המצרי. אחרי שהמצרים הפסיקו בתומילב להילחם, הם סר-צו לתוך מצריים, כיתרו את הארמיה הישלישית וחדרו לסואץ.

התגובה היתה התפרצות של זעם, ובפעם הראשונה היה זעם זה מלווה גם בשינאה כלפי הישראלים, שהתנהגו בצורה כלי-כך בלתי-הגונה.

קשה לתאר איך התבטאה התגובה הזאת. התרחש משהו במעמקי הלב של העם הימצרי. היתה הרגשה של עלבון, של התקוממות. קבוצות-נוער יצאו מקאהיר ברגל לעבר סואץ, בלי נשק, כדי להילחם למען העיר. המישטר התחיל לפחד מפני התנועה הזאת, ועצר את היוצאים. בכל מיני מקומות בקאהיר התחילו לביים אימון גים כלשהם לנוער, בכל מיני כלי-נשק מגוחכים, רק כדי למנוע מהם לעשות משהו על דעת עצמם.

אני חושב שהמישטר של אנוואר סאדאת התנדנד באותו זמן. היתה צפוייה סכנה לקיומו. ארמיה מצרית שלמה נערכה סביב קאהיר, כדי להגן על המשטר.

שאולי הוא הגיבור

יה זה פוד גלוי במצריים שבימי המערכה היתה התנגשות מתמדת בין הגנרל סעד-אל-דין שאולי, הרמטכ"ל בן ה-51, שפקד על הכוחות, ובין הגנרל איסמעאיל, שר-המילחמה (לפי מושגים יש-ראליים, איסמעאיל מילא את תפקיד הרמטכ"ל, ושאולי היה מפקד החזית).

שאולי רצה לרוץ קדימה, אחרי הניצחון בקו ברילב. איסמעאיל עצר אותו. הוא היה בטוח שהניצחון הקל בקו ברילב היה מדומה, ושזה תוכנו על-ידי צה"ל כדי להכניס את הצבא המצרי למלכודת.

כשקבל דיווח על האיוש הדליל של מעוזי קו ברילב, הוא היה בטוח בכך. הוא לא יכול היה להאמין שמול ההכנות המצריות היה קו ברילב מתחת לתקן של ימי-שלום רגילים. הוא חשב שזה מתוכנן, ושהכוח של צה"ל מרוכז ומקובץ במטלה כדי להנחית מכת-נגד מוחצת. לכן פקד להיעצר.

כיום, בישראל, מסתבר שאותו מצב שרר גם אצלכם. הוויכוח בין אריאל שרון וחיים

איסמעאיל וסאדאת: הם פחדו ממלכודת

תפסו: הפעם לא משקרים. הפעם אומרים את האמת. הצבא שלנו באמת צלח את התעלה, ובאמת כבש את קו ברילב.

התגובה היתה עצומה. כל העם היה שרוי באכסטאזיה. ההערצה לצה"ל במצריים היתה עצומה. והידיעה שהצבא המצרי ניצח את צה"ל, וכבש את מעוזיו, נתקבלת בהתלהבות שקשה לתארה.

זה היה מצב-הרוח עד ל-22 באוקטובר. הפסקת-האש הפתיעה את המצרים. הם לא הבינו מדוע זה דרוש, כאשר הצבא המצרי מנצח.

ואז בא המיפנה הגדול הבא — כאשר נסתבר לעם המצרי שכוחות צה"ל עומדים בשערי סואץ.

זה לא נודע מייד. עבר כמה זמן עד שכלי-התקשורת העזו לספר על כך. התגובה היתה הלם.

בגידה ושינאה

זדם כה, צריכים להבין מהי סואץ? בתודעת המצרים. במצריים יש רק שלוש ערים חשובות: קאהיר, אלכסנדריה וסואץ. זוהי העיר השלישית במדינה, והיא קשורה באחד המיפעלים החשובים ביותר של מצריים — התעלה. סואץ היא למצריים מה שהיפה היא לישראלים.

המצרים לא קיבלו את הדבר כניצחון צה"ל בשדה-הקרבות. שום דבר לא הכני אותם לכך.

ה קרה במצריים בעת המילחמה? איך השתקפה המילחמה בעיני האישי ברחוב בקאהיר?

על כך סיפר השבוע עיתונאי זר, ששהה במצריים בימי המילחמה. עיתונאי זה מכיר היטב את העם המצרי, וביקר במצריים פעמים רבות.

זהן רשמיו:

בימים שלפני המילחמה היו ההכנות למערכה גלויות לגמרי. יחידות-צבא רי-נשק עברו בגלוי בקאהיר, בדרך לסואץ. במשך ימים שלמים היה ברור שעומד לקרות משהו.

הניספחים הצבאיים של המעצמות הודיעו על כך לממשלותיהם. גם העיתונאים דיווחו. כמוכן, לעיתוני העולם.

כשפרצה המילחמה והחלו מגיעות ידי-עות-הניצחון, לא האמין להן איש. האנשים ישבו בבתי-הקפה, הקשיבו להודעות הרשמיות ברדיו, וחייכו. הם היו רגילים להודעות כאלה מהמילחמה האחרונה, וזכרו איך שיקרו להם אז. הם קרצו איש לרעהו, כאילו לומר הפעם לא ירמו אותי.

זה נמשך עד ההודעה הצבאית מס' 10, בערך, ואז פתאום השתנה הכול.

התלהבות והלם

או בטלוויזיה את יחידות-הצבא שר-צלחו את התעלה. את המעוזים הכי-בושים של קו ברילב. הגיע הרגע שהכול

פנים אל פנים

א חרי-כך באו השיחות ליד הקילומטר ה-101. זה היה מיפנה גוסף. ביום הראשון ראו בטלוויזיה את המישלחת הימצרית, והמצלמה השתהתה המון זמן על פניו של הגנרל הפיני. את הישראלים לא ראו. רק בצילום מרחוק, במטושטש, הר-גישו שהם היו שם. היה ברור שהטלוויזיה לא העזה להראות לציבור שהמצרים והישראלים יושבים יחד. פנים אל פנים.

ביום השני כבר הראו את שני הצדדים. כנראה חשבו שהציבור הוכן בצורה מספקת. עכשיו יש במצריים צפייה לקראת ועידת השלום. יש סקרנות קיצונית לגבי ישראל ולגבי כל דבר ישראלי. העם עייף מן הימלחמות, ובאמת רוצה בשלום.

זאת לא אומרת שקל בשבילו להכיר בישראל. זהו מחסום פסיכולוגי, שעוד צרי-כים לעבור אותו. אבל מצב-הרוח מאפשר שינויים. היו מיפנים כה רבים בתודעת המצרים בתקופה קצרה זו של המילחמה, שהרבה מוסכמות התערערו, והרבה דברים השתנו. ועידת-השלום יכולה לגרום לעם המצרי לשנות את יחסו לישראל מן היסוד.

כשעובתי הפעם את מצריים, שמעתי מכמה וכמה אנשים: "יהיה מעניין לבקר בתלאביב. מוכרחים פעם לראות מה זה ישראל, איך החיים שם. איזה מין אנשים הם אלה."

אני חושב שהסקרנות היא הרגש החזק ביותר של המצרי כלפי ישראל. סקרנות המהולה לא מעט בהערצה.